

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Kontrolóri už druhý rok posielajú dôležité zistenia trom najvyšším ústavným činiteľom

Bratislava 20. júla 2018 – V druhom štvrtroku 2018 ukončil Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) 8 kontrolných akcií v 103 kontrolovaných subjektoch. Kontroly boli okrem iného zamerané na proces povoľovania schváleného hospodárskeho subjektu a na implementáciu programu ESO. V oblasti samosprávy úrad preveril hospodárenie v obci Kamenín. Jedna tematická kontrolná akcia bola zameraná na hodnotenie procesu prípravy a priebehu výziev, vyzvaní financovaných z európskych zdrojov. NKÚ SR v tomto období ukončil aj spracovanie dvoch predbežných štúdií zameraných na verejnú osobnú dopravu v krajských mestách a poskytovanie sociálnych služieb pre seniorov. Kontrolný úrad splnil tiež svoju zákonnú povinnosť, spracoval a predložil Stanovisko k štátnemu záverečnému účtu za rok 2017, ktoré bolo prerokované v Národnej rade SR.

Implementácia Programu ESO

Kontrolná akcia bola zameraná na reformu verejnej správy ESO a týkala sa ministerstva vnútra a 24 klientskych centier (KC). NKÚ SR kontrolou zistil, že rezort vnútra nepristupoval zodpovedne k problematike celkového skutočného finančného dosahu úsporných opatrení implementácie Programu ESO. NKÚ SR konštatoval, že ide o manažérske zlyhanie, t. j. nečinnosť vnútornej kontroly pri vyhodnocovaní jedného z najvýznamnejších projektov verejnej správy. Nedostatky boli zistené pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom štátu. V tejto oblasti vidí národná autorita pre oblasť externej kontroly vážny systémový nedostatok a odporúča výkonnej moci prijať opatrenie, ktoré by dostalo základnú správu majetku pod jednu strechu. Ako inšpiráciu pri správe štátneho majetku ponúkajú slovenskí kontrolóri model používaný v susednej Českej republike. Okrem toho úrad preveroval aj účinnosť procesov v klientskych centrách. Pri poskytovaní služieb jednotlivými odbormi kontrolóri navrhli zvýšiť mieru elektronizácie pri vykonávaní agend, zjednodušiť a zjednotiť správne poplatky, ako aj zvýšiť mieru zdieľania a poskytovania informácií v rámci informačných systémov verejnej správy. Napriek zisteným nedostatkom, je zriadenie klientskych centier zo strany občanov hodnotené vysoko pozitívne a potvrdilo to až 92 % respondentov oslovených v prieskume, ktorý NKÚ SR realizoval v spolupráci s Univerzitou sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

Obec Kamenín

Najvyšší kontrolný úrad na základe podnetu preveril hospodárenie v obci Kamenín, kontrola poukázala na viaceré systémové nedostatky v hospodárení subjektov územnej samosprávy. Národná autorita v oblasti kontroly dlhodobo poukazuje, že oblasť samosprávy je z pohľadu verejných financií riziková najmä v otázke dodržiavania rozpočtových pravidiel, hospodárenia s majetkom a zverejňovania informácií, ako aj na fakt, že v samospráve zlyháva vnútorná kontrola na všetkých úrovniach. NKÚ SR už v roku 2015 predložil vláde SR a Národnej rade SR odporúčania zamerané na úpravu legislatívy v oblasti finančnej kontroly a posilnenia vnútorného kontrolného systému; na systémový prístup k vytváraniu sídiel spoločných obecných úradov; tiež na vytvorenie centrálného orgánu, zodpovedného za manažment nevyhnutných modernizačných zmien vo verejnej správe ako aj na verejnú diskusiu o ďalšom smerovaní komunálnej reformy.

Realizácia výziev a vyzvaní

Slovenský kontrolný úrad preveroval aj pridelovanie dotácií v oblasti živočíšnej výroby v poľnohospodárstve, a tiež nakladanie s verejnými zdrojmi vo Výskumnej agentúre, kde sa zistili závažné pochybenia. Tie spočívali napríklad v tom, že neboli definované merateľné ukazovatele z hľadiska udržateľnosti projektov, žiadatelia z radov podnikateľských subjektov nemuseli mať dostatočnú spôsobilosť na vykonávanie vysoko odborných aktivít a tiež, že kritériá pre hodnotenie boli nastavené výrazne subjektívne. V 2. polroku 2018 kontrolóri opäť navštívia Výskumnú agentúru, aby preverili realizáciu opatrení, ktoré mali odstrániť hlavne nedostatky súvisiace s transparentnosťou a objektivnosťou procesov hodnotenia projektov.

Predseda NKÚ SR Karol Mitřík každý štvrtrok informuje troch najvyšších ústavných činiteľov o zisteniach kontrolórov a robí tak už druhý rok v záujme toho, aby kontrolný úrad bol otvorenou inštitúciou, a aby ústavní činitelia vedeli čerpať informácie, ktoré kontrolóri získali v teréne. Zistenia národnej autority pre oblasť externej kontroly si totiž často vyžadujú nielen odstránenie nedostatkov u kontrolovaného subjektu, ale aj systémové legislatívne zmeny, ktoré môže vykonať vláda či parlament. Tak sa napríklad ukazujú nedostatky v miestnej samospráve. Aktuálne prebieha zo strany NKÚ SR prierezová kontrola zameraná na verejné osvetlenie ako dôležitú verejnú politiku v zodpovednosti slovenských obcí a miest.